

**PAL
EST
INA**

OCCUPATION

PALESTINA: OCKUPATION

© PALESTINAGRUPPERNA I SVERIGE, 2021

Redaktör och skribent: Johanna Wallin

Tack till: Anna Wester, Gunnar Olotsson, Henrik Carlborg, Kerstin Dahlberg, Per Skytt, Yvonne Fredriksson och Ida Dahlgren.

Formgivning: Lina Svensk

Omslag: Oren Ziv, ActiveStills

Fotografer: ActiveStills (Anne Paq, s.22, Heather Sharona Weiss, s.25, Keren Manor, s.6, 15, 18-19, Maria Zreik, s.42, Martin Barzilai, s.12, Mohammed Zaanoun, s.37, 38, 41, Oren Ziv s.31), Anna Wester (s.4, s.21), PGS arkiv (s.26), ISM Palestine, Wikimedia Commons (s.34), Hebronite999, Wikimedia Commons (s.35).

Illustrationer: Lina Svensk (s.17), Franz Krausz (s.33)

ISBN: 978-91-987504-0-9

Tryck: V-TAB Falkenberg AB

Skriften har beviljats medel från Folke Bernadotteakademiens (FBA:s) stöd till civilsamhället för fred och säkerhet.

Läs mer på: www.tb.se/stod.

Det är Palestinagrupperna i Sverige som ansvarar för innehållet.

Besök oss online på www.palestinagrupperna.se

Innehåll

KONFLIKT ELLER OCKUPATION?	5
HUR BLEV DET SÅ HÄR?	7
VAD INNEBÄR DET ATT LEVA UNDER OCKUPATION?	13
Att inte kunna röra sig fritt	14
Att berövas sin mark	20
Att berövas sitt vatten	24
Att lyda under en annan stats militärlagar	26
Att vara rättslös	28
Att utsättas för kollektiv bestraffning	30
Att inte kunna besöka sin huvudstad	32
Att leva i världens största utomhusfängelse	36
Att leva i kronisk humanitär kris	40
FRAMTID OCH MOTSTÅND	42

KONFLIKT ELLER OCKUPATION?

DET SOM BRUKAR KALLAS Israel-Palestinakonflikten är en av de mest långdragna och uppmärksammade konflikterna i världen. Fast det skrivs mycket i media kan den framstå som så komplicerad, nästan omöjlig att förstå. En mängd fakta, åsikter och begrepp kan skymma sikten för det viktigaste: vad situationen innebär för människor som lever i den, och varför det måste bli fred.

Vi vill faktiskt inte ens kalla det som pågår i Palestina och Israel för en konflikt. Ordet konflikt ger sken av att det finns två jämnstarka parter. Det är en ockupation. Ett av världens militärt mäktigaste länder, beväpnat och ekonomiskt stött av västvärlden, ockuperar ett folk som kämpar för sin rätt till frihet och självbestämmande. Den situationen får fruktansvärda konsekvenser inte bara för dem som lever under ockupation utan också för dem som ockuperar. Det är en situation som dessutom får efterverkningar i hela världen och som angår oss alla. Ett slut på ockupationen genom en rättvis fred är en avgörande global fråga i vår tid.

HUR BLEV DET SÅ HÄR?

MAN BRUKAR SÄGA ATT ISRAELS OCKUPATION

inleddes 1967. Bakgrunden går mycket längre tillbaka och det finns en massa spännande att läsa om det, vi tipsar om bra källor på vår hemsida under “Fakta om Palestina”.

palestinagrupperna.se

Men väldigt kort: Palestina i ett historiskt perspektiv är givetvis inte detsamma som en palestinsk nation eller ännu mindre en stat, eftersom de begreppen uppfanns i modern tid. Under årtusendenas gång har området varit hem för många olika riken och kulturer, som påverkats av och påverkat varandra. Människor levde, rörde sig, blandades med andra och, i vissa fall, dog ut. Ibland rådde fred och välstånd, ibland nöd och krig.

Det sista stora riket i området, det osmanska, kollapsade under första världskriget, då Storbritannien erövrade det som idag är västra Irak, Jordanien, Västbanken, Israel och Gaza. FN:s föregångare, Nationernas Förbund, beslöt att Palestina skulle delas i två mandat vars gräns drogs vid Jordanfloden. Området öster om floden kallades Transjordanien och det västra behöll namnet Palestina. Den stora majoriteten av befolkningen i Palestina var då kristna och muslimer, en mindre andel var judar (siffrorna varierar mellan 3 och 12 procent) och det fanns också andra grupper som till exempel druser.

1947

kom FN:s delningsplan

Sionismen, en ideologi och en politisk rörelse för ett judiskt nationalhem i det historiska Palestina, växte fram under sent 1800-tal inspirerad av idén om nationalstaten och som en reaktion på antisemitismen och judeförjelse i främst Europa. Invandringen till Palestina ökade i samband med den s.k. Balfourdeklarationen 1917, då den brittiske utrikesministern lovade att arbeta för ett judiskt nationellt hem i Palestina "förutsatt att ingenting ska göras som kan skada de civila och religiösa rättigheterna för befintliga icke-judiska samhällen i Palestina." I den sionistiska retoriken betraktades Palestina som ödemark, och pionjärerna skulle få öknens att blomma. Parollen 'ett folk utan land till ett land utan folk' fick stort genomslag.

Parallellt växte nationalismen bland den arabiska befolkningen i Palestina och Storbritannien gav också dem löften om en självständig stat. Motsättningar mellan de tidigare goda grannarna, de judiska och arabiska invånarna, och gentemot det brittiska styret, ökade. Bland annat gjorde de arabiska palestinierna uppror mot britterna 1936 och judiska grupper genomförde också flera väpnade attentat.

Sedan kom andra världskriget och Förintelsen då sex miljoner judar mördades av nazisterna. Därefter växte den internationella opinionen för en judisk stat i området. Den judiska befolkningen mer än tiofaldigades under brittisk kontroll, genom invandring främst från Europa och en sorts statsbildning växte fram, *Yishuv*, med en egen militär organisation.

Våldet ökade och situationen började bli ohållbar för britterna, som var försvagade efter kriget, och 1947 föreslog FN en delning av mandatet Palestina i två självständiga stater. En palestinsk, som skulle utgöra 44 procent av området, och en judisk som tilldelades 55 procent av marken, inklusive det mesta av den bördiga kustregionen. Jerusalem skulle ställas under internationell förvaltning. Palestinierna, vars majoritet minskat i och med den judiska invandringen men som fortfarande utgjorde ungefär 70 procent av befolkningen, avfärdade det förslaget. David Ben Gurion, ledare för Yishuv och sedermera Israels första premiärminister, accepterade – men var också tydlig med att så snart en tillräckligt stark armé byggts upp skulle man expandera till hela Palestina. Judiska milisgrupper började driva bort palestinier från det område som enligt delningsplanen skulle bli den judiska staten, och utanför det. Milisgrupperna attackerade till exempel byn Deir Yassin, nära Jerusalem, där invånarna dödades eller fördrevs.

Den 14 maj 1948 upphörde det brittiska mandatet och samma dag utropades staten Israel. Sex grannländer förklarade då krig mot den nya staten och i det kaos som uppstod trappade Israels militära styrkor upp fördrivningen av palestinier. Det utvecklades till **Al-Nakba** (som betyder 'katastrofen' på arabiska), då omkring 750 000 palestinier, 60-70 procent av befolkningen, drevs på flykt och ungefär 500 palestinska samhällen jämnades med marken. Flyktingarna sökte tillfälligt skydd i Gaza, på Västbanken och i grannländerna i väntan på att kriget skulle ta slut så att de kunde återvända hem. Men den dagen kom inte. Du kan läsa mer om Al-Nakba och de palestinska flyktingarnas historia i andra delen av den här skiftserien – *Palestina: Motstånd*.

När kriget var över hade Israel tagit kontroll över inte bara det område som delningsplanen föreslagit utan hela 77 procent av det tidigare mandatet Palestina. Vapenstilleståndslinjen skulle bli känd som den **Gröna linjen** och markerar fortfarande Israels de facto-gränser, eftersom gränserna ännu inte har definierats. Under sexdagarskriget 1967 ockuperade Israel det resterande palestinska området och det är den ockupationen som pågår fortfarande.

Ska inte en ockupation vara tillfällig?

Jo, precis.

Ockupation är oftast resultatet av väpnat våld och innebär att en part tillfälligt övertar den faktiska makten inom hela eller delar av motpartens territorium. Ockupationsmakten tillåts inte ändra det ockuperade områdets juridiska status. Ockupation skiljer sig från t.ex. annektering som är ett permanent anspråk på mark.

Reglerna för ockupation är en del av **krigets lagar**. De ska tillämpas oavsett om ockupationen möter militärt motstånd eller ej. I de detaljerade bestämmelserna för vad som gäller under en ockupation ingår bland annat att ockupanten har ansvar för civilbefolkningens liv, hälsa, egendom och uppehälle. Det omfattar samhällsservice som utbildning och hälsovård, och ockupanten måste också värna om civilbefolkningens **mänskliga rättigheter** och behandla dem som skyddade personer. Kollektiv bestraffning, inhuman behandling och förstörande av egen-

dom är förbjudet. Tvångsförflyttning av befolkningen till annat land är också förbjudet, liksom att den ockuperande statens befolkning flyttar in i det ockuperade området.

Israel uppfyller inte några av sina skyldigheter som ockupationsmakt och bryter konsekvent mot ockupationsreglerna, liksom mot andra delar av **folkrätten**.

VAD ÄR VAD?

Internationell rätt, folkrätt, mänskliga rättigheter

Internationell rätt är regler som styr hur stater ska agera gentemot varandra.

Folkrätten är till för att skydda civilbefolkningen. I folkrätten ingår den **humanitära rätten** (ofta kallad **krigets lagar**, som omfattar **Genèvekonventionerna** och **Haagkonventionerna**). Några grundläggande principer är att civila, sårade och sjuka kombattanter, krigsfångar, sjuk- och själavårdspersonal ska åtnjuta ett omfattande skydd även under väpnad konflikt.

Folkrätten omfattar också FN:s konventioner om **mänskliga rättigheter**. Oavsett om det råder fred eller väpnad konflikt ska de mänskliga rättigheterna gälla alla människor.

**“Jag har varit i det
ockuperade palestinska
området, och jag
har sett de etniskt
segregerade vägarna
och bostadsområdena
som påminde mig
så mycket om det vi
upplevde i Sydafrika
under det rasistiska
apartheidsystemet.”**

DESMOND TUTU

Ärkebiskop emeritus och nobelpristagare

VAD INNEBÄR DET ATT LEVA UNDER OCKUPATION?

KORT SAMMANFATTAT: Att Israel ockuperar Palestina påverkar alla delar av vardagen för palestinier. Deras liv, frihet och säkerhet är under ständigt hot, liksom deras hem och egendomar. De kan inte röra sig fritt i sitt eget land eller resa fritt ur det, deras möjligheter att försörja sig är begränsade och rättssäkerheten obefintlig. Ständig militär närvaro, begränsningar, byråkrati, våld och förtryck drabbar alla palestinier.

Alla de rättigheter och friheter som är en självklar del av din vardag och som du kanske tar för givet – till exempel att bo var du vill, säga vad du vill, resa var du vill, leva med vem du vill, sova gott på natten – kan de flesta palestinier bara drömma om.

Lite längre sammanfattat: Att leva under ockupation är...

Att inte kunna röra sig fritt

Ett av de tydligaste uttrycken för Israels ockupation är inskränkningar av palestinernas rörelsefrihet. Rörelsebegränsningarna är i praktiken både fysiska hinder – som militära vägspärrar och kontrollstationer, murar och stängsel, bosättningar och separata vägsystem för israeler och palestinier. Det är också administrativa hinder och krav på olika slags tillstånd för att röra sig mellan olika delar av det palestinska området, eller ut ur det.

Genom rörelserestriktionerna har palestinerna splittrats i olika områden. För att ta sig till vissa områden krävs tillstånd, medan andra områden är helt stängda. Till exempel är huvudstaden, Östra Jerusalem, en hägring för många palestinier.

140

permanenta vägspärrar finns
mellan palestinska orter

En stor del av det **ockuperade palestinska området** tas upp av Israels vägspärrar, terminaler, bosättningar, utposter, separata vägsystem, militära anläggningar, naturreservat och andra områden som är förbjudna för palestinier. Ju närmare en bosättning eller en väg för bosättare som en palestinsk stad eller by ligger, desto striktare är restriktionerna.

De här rörelsebegränsningarna bryter mot internationell rätt, både genom att de förhindrar rätten till rörelsefrihet och för att de används som **kollektiv bestraffning**. Israels kontrollsystem begränsar palestinernas tillgång till sjukvård, utbildning, arbete, jordbruksmark, handel och sociala kontakter. Rörelserestriktionerna har också fått enorma konsekvenser för den palestinska ekonomin och slår sönder möjligheterna att bygga upp ett fungerande samhällssystem.

Checkpoint

En militär vägspärr, eller checkpoint som de ofta kallas, består av betongblock, vaktkurer och övervakningstorn som är placerade mitt i vägen så att ingen kan passera utan att ha kontrollerats av beväpnade israeliska soldater. Det finns också vägspärrar i form av stora terminaler i anslutning till muren, där soldater övervakar de passerande från glasförsedda vaktbås och ibland ifrån gallergångar ovanför. Tusentals palestinier tar sig igenom dessa terminaler varje dag – men

bara de som har tillstånd att passera. Rusningstiden är oftast från fem på morgonen, vilket innebär att de som ska hinna i tid till jobbet kan behöva köa halva natten.

Förutom de permanenta vägspärrarna sätter den israeliska armén upp tillfälliga så kallade flygande vägspärrar, som dyker upp utan förvarning och kan vara borta några timmar senare – eller dagar, veckor eller månader.

Vilka regler som gäller varierar från vägspärr till vägspärr, men också från dag till dag eller timme till timme. Det skapar osäkerhet kring huruvida man ska lyckas ta sig igenom eller inte och gör vardagen oförutsägbar. Hinner jag i tid till jobbet idag? Kommer jag ens fram?

Med hjälp av vägspärrarna kan militären när som helst stänga en palestinsk ort och det händer att Israel inför generella rörelserestriktioner på hela Västbanken, alltså att ingen får lämna sin hemort, ofta under israeliska nationaldagar och religiösa högtider.

Många internationella och lokala organisationer vittnar om misshandel, godtyckliga gripanden och förödmjukande behandling vid vägspärrarna.

Antalet permanenta vägspärrar mellan palestinska orter har minskat på senare år (till drygt 140) men istället har uppdelningen av det palestinska området blivit striktare.

DET OCKUPERADE PALESTINSKA OMRÅDET

Det som brukar kallas det ockuperade palestinska området är uppdelat i **Västbanken**, **Gaza** och **Östra Jerusalem**. Israel ockuperar också Golanhöjderna vid gränsen till Syrien.

Västbanken är dessutom sedan **Osloavtalet** 1993 delad i tre administrativa zoner: A, B och C.

I **område A** har den palestinska myndigheten (PA) formellt det administrativa och säkerhetsmässiga ansvaret. Israel kan dock gå in i område A när som helst med militär. Område A är i princip alla de större städerna utom Jerusalem.

I **område B** har den palestinska myndigheten ansvar för den civila administrationen medan Israel har behållit den militära makten. Område B omfattar cirka 450 palestinska orter på Västbanken.

I **område C**, som utgör 60% av Västbanken, har Israel full administrativ och militär kontroll. Område C är framförallt israeliska bosättningar eller andra områden som är strategiskt viktiga för Israel. C-området utgör den enda sammanhängande landmassan i det palestinska området, och är därför avgörande för att en framtida palestinsk stat ska kunna utvecklas och fungera. De senaste tjugo åren har över en tredjedel av den palestinska befolkningen i C-området och Östra Jerusalem tvingats lämna sina hem.

Att palestinerna fått visst självstyre kan ju tyckas vara ett steg i rätt riktning. Tyvärr är det mest ett spel för gallerierna. Israel har fortfarande full kontroll men slipper ansvaret, genom att den palestinska myndigheten = och det internationella samfundet genom bistånd → praktiken fått ta över de skyldigheter som enligt internationell rätt är ockupationsmaktens. Du kan läsa mer om det lite längre fram.

Men...vad är då Palestina?

Utöver alla indelningarna här ovanför finns en palestinsk stat, som omfattar Västbanken, Östra Jerusalem och Gaza –trots att den staten saknar faktisk kontroll över sitt territorium och sina gränser. Eller vissa tycker att det finns en palestinsk stat. FN till exempel. Och 137 av FN:s 193 medlemsstater. Sverige erkände Palestina 2014. Vatikanstaten och Västsahara, som inte är medlemmar i FN, har också gjort det.

Det betyder ju inte att Palestina kan fungera som en livskraftig, självständig stat, men det är ett viktigt steg som bekräftar palestiniernas rätt till självbestämmande.

Muren

Israel började 2002 bygga en mur, som på många ställen går långt in på palestinskt område. På en del håll omringas hela palestinska samhällen och har blivit isolerade öar.

85%

av muren byggs på
ockuperad palestinsk mark

När muren är helt klar beräknas den bli drygt 700 kilometer lång. Redan nu är den betydligt längre än Gröna linjen, som är tänkt att vara gränsen mellan Israel och det palestinska området. Det beror på att muren slingrar sig fram mellan bosättningar, värdefulla naturresurser och palestinska byar. 85 procent av muren byggs på ockuperad palestinsk mark. Områden där muren uppförs konfiskeras, träd huggs ned och marken prepareras till oigenkännlighet för att ge plats åt en upp till åtta meter hög betongvägg. På landsbygden är det oftast ingen betongmur utan sensorövervakat stängsel, på båda sidor omgivet av militära patrullvägar, diken och utplanad mark.

Redan 2004 fastslog Internationella domstolen i Haag, ICJ, i ett rådgivande yttrande att muren på ockuperad mark är olaglig och

strider mot folkrätten. ICJ krävde att murbygget skulle stoppas och den palestinska befolkningen kompenseras. Israel hävdar att muren är nödvändig ur säkerhetssynpunkt och har fortsatt bygga sedan domstolens utlåtande.

2012 var 87 procent av de israeliska bosättarna i praktiken inkorpore-
rade i Israel genom murens dragning. Muren har också dragits så att
vattenkällor och bördiga jordbruksmarker hamnat på den israeliska
sidan.

Sömzonen

Området mellan Israels mur och Gröna linjen, den internationellt
erkända gränsen mellan Israel och det palestinska området, kallas
för sömzonen, som Israel deklarerat som militärt skyddsområde. De
palestinier som bor i sömzonen är avskurna från resten av Västbanken
och måste ha tillstånd från den israeliska armén för att få bo kvar i
sina hus. De flesta samhällen i sömzonen saknar hälsokliniker, skolor,
butiker och arbetsplatser.

Att berövas sin mark

Israel har ända sedan ockupationen inleddes 1967 tagit kontroll över stora landområden och omvandlat dem till statlig israelisk mark. Genom en byråkratisk snårskog och ett komplex av militärorder överförs gradvis mer palestinsk mark till Israel.

Det är svårt att rättvist beskriva vad jorden, *ard* på arabiska, betyder för palestinier. Marken representerar inte bara säkerhet i form av försörjning, den symboliserar familjen, släkten, historien, kontinuiteten mellan generationer och rötterna bakåt. Jorden är en del av identiteten. Med olivträdet som främsta symbol. Att berövas sin mark är att berövas allt detta.

Muren och dess medföljande infrastruktur är en av metoderna Israel använder för att ta över palestinsk mark. Mark beslagtas för att bygga muren mellan bybor och deras odlingsmark. Bönder måste söka tillstånd för att ta sig till sina åkrar. Förvägras de tillstånd (under första halvåret 2020 avslogs 84 procent av sådana ansökningar), står hela eller delar av marken till slut obrukad. Skördar går till spillo. Åkrarna förfaller. Israel åberopar en lag som stiftades under det osmanska riket, som säger att om marken inte brukats under tre år tillfaller den staten. Så kan man stjäla mark med lagen på sin sida.

Ett annat sätt är att riva människors hem. I område C krävs tillstånd från israeliska myndigheter för att palestinier ska få bygga hus. Det är mycket svårt, i vissa områden helt omöjligt, att få sådana tillstånd (2016-2018 beviljades bara 3 procent av ansökningarna). Bostäder byggs därför ofta utan bygglov och riskerar att rivas, eller demoleras som det heter på byråkratspråk. Israel utfärdade över 2000 rivningsorder i område C under 2016-2018. Husrivningarna strider mot fjärde Genèvekonventionens skydd av egendom på ockuperat territorium. Särskilt stor risk för tvångsförflyttning löper idag ungefär 7500 personer i beduin- och herdesamhällen.

Israel river också hem i så kallat straffande syfte, där palestinier får sitt hem förstört om någon familjemedlem är misstänkt eller dömd för ett brott. Hela familjer blir då hemlösa.

JERUSALEMS PORTVAKTER

Khan al-Ahmar är en beduinby som ligger nordöst om Östra Jerusalem och väster om den enorma bosättningen Ma'ale Adumim. Invånarna i Khan al-Ahmar är utsatta för konstanta trakasserier från armén och från bosättare, som gör livet i byn nästintill outhärdligt. Israel vill koppla ihop bosättningarna Kfar Adumim och Ma'ale Adumim med Östra Jerusalem men har mötts av motstånd från det internationella samfundet, som menar att det egentliga syftet med byggplanerna är att helt skära av Jerusalem från resten av Västbanken. Fler eller utökade bosättningar i området riskerar att dela Västbanken i en nordlig och en sydlig del och göra det omöjligt att skapa en sammanhängande palestinsk stat.

Beduinerna i Khan al-Ahmar tillhör **Jahalin-stammen**, som förvisades från Naqab/Negev under kriget 1948. De är både utsatta av israelisk militär och våldsamma bosättare, och särskilt sårbara då deras samhällen saknar tillgång till utbildning, hälsovård, vatten, sanitet och el. Khan al-Ahmar består av ungefär 35 familjer, vars provisoriska hem och skolor av korrugerad plåt och trä, redan har rivits av den israeliska armén flera gånger de senaste åren och står under ständigt hot om tvångsförflyttning. Det finns de som menar att hela det palestinska folkets framtid är beroende av vad som händer i Khan al-Ahmar: Rivs byn för gott är tvåstatslösningen definitivt död.

Skapa 'fakta på marken'

Eftersom en ockupation ska vara tillfällig, är en av de viktigaste reglerna att ockupanten inte får flytta sin egen befolkning till det ockuperade området. Ändå är det just en massiv befolkningsöverföring till det palestinska ockuperade området som är en av grundbultarna i Israels strategi för att ta över palestinsk mark.

Idag bor minst 600 000 israeler i så kallade bosättningar på ockuperad palestinsk mark. De ökar stadigt, uppmuntrade av staten som ger ekonomiska förmåner och skattelättnader till personer som bosätter sig på Västbanken och till företag som etablerar sig i bosättningar.

En bosättning kan vara ett litet bostadsområde, ofta beläget på en kulle ovanför en palestinsk by och omringat av stängsel, men de stora bosättningsblocken är som städer med skolor, universitet, köpcentrum, parker, restauranger och busslinjer som leder in till Israel. För att skydda bosättarna placeras ofta ett militärläger i närheten. Eller så dras muren så att den införlivar de större bosättningarna med Israel.

Invånarna är antingen ideologiskt motiverade, eller bosätter sig där för att levnadskostnaderna är mycket lägre. Den som flyttar från en liten lägenhet i exempelvis Tel Aviv kan få en hel villa med trädgård i en bosättning.

Det finns utöver de drygt 130 etablerade bosättningarna cirka 110 utposter, som består av husvagnar eller containrar som successivt blir till permanenta byggnader – antingen en ny bosättning eller en utvidgning av en befintlig.

Skillnaden mellan en bosättning och en utpost är egentligen oviktig, för oavsett om det är en ny stad, en samling hus eller en container – eller kanske en fabrik, vinodling, nationalpark eller arkeologisk utgrävning – är syftet att skapa 'fakta på marken', som styckar upp det palestinska området och gör det omöjligt för en sammanhängande palestinsk stat att upprättas.

130

etablerade israeliska
bosättningar finns på
ockuperad palestinsk mark

Bosättarvåld

Att utsättas för våld av bosättare är vardag för många palestinier. Med vapen och tillhyggen gör de råder mot palestinska samhällen och attackerar hus, odlingsmarker, olivträd, tillhörigheter och människor. Israelisk polis och militär ser mellan fingrarna när det gäller bosättares våld mot palestinier. När den israeliska människorättsorganisationen Yesh Din gick igenom alla anmälningar om bosättarvåld som gjorts de senaste tio åren fann de att 85 procent av utredningarna lagts ned.

De mest ideologiska är ofta också de mest våldsamma bosättarna. Genom att terrorisera sina palestinska grannar har de förvandlat stora delar av Västbanken till områden dit palestinier inte får eller vågar gå, vilket i praktiken betyder att marken tagits över av bosättarna. Våldet är strategiskt och syftar till att driva bort palestinierna.

Två folk, två separata vägnät

Den som besöker Västbanken lägger märke till nätverket av inhägnade bilvägar som enbart får användas av israeliska medborgare. Israel har anlagt hundratals kilometer vägar inne på det palestinska området, förbifartsleder som förbinder de illegala bosättningarna med varandra och med Israel. Smidigt och enkelt kan bosättare ta sig till israeliska städer, arbetspendla eller kanske göra en utflykt till havet, utan att

behöva komma i närheten av någon palestinier. Genom att kommunikationerna förbättrats har det blivit ännu mer attraktivt att bo i bosättningar.

Palestinier är idag förbjudna att köra på ungefär 60 procent av vägarna på Västbanken. För dem är det inte bara ett problem att de inte tillåts använda vägar som byggts på deras mark. Vägarna hindrar också framfarten på palestinska vägar. Stängsel, betong och stenblock skär av vägarna så att ingen palestinier ska komma i närheten av en bosättning eller en 'israelisk' väg.

Att leva under ockupation är...

Att berövas sitt vatten

Israels ockupationspolitik handlar lika mycket om vatten som om mark. Redan när ockupationen inleddes tog Israel kontroll över allt vatten på Västbanken och palestinerna tilläts inte längre borra brunnar, dra vattenledningar eller bevattna sina fält utan tillstånd. Trots att det enligt internationell rätt inte är tillåtet för en ockupationsmakt att exploatera ett erövrat område, använder Israel över 70 procent av Västbankens vatten och gör sitt bästa för att förhindra palestiniernas tillgång. När man tittar på en karta över vattenresurserna och jämför med en karta över murens dragning och bosättningarnas placering, upptäcker man att merparten av de viktiga grundvattenkällorna på Västbanken hamnat under israelisk kontroll.

I ett av världens torraste områden är tillgången till vatten en fråga om överlevnad. Det borde vara i allas intresse att de gemensamma grundvattenreservoarerna skyddas och att vattnet används på ett rättvist, hållbart och ansvarsfullt sätt. Men tyvärr är det idag precis tvärtom. Jordanfloden, som tidigare var en av de viktigaste vattenresurserna i området, håller på att torka ut, förorenas och förstöras. Motivationen att hushålla med vattnet är noll, eftersom båda sidor vet att varje liter de inte tar kommer att gå till den andre. Det är likadant med avloppsvattnet som släpps ut i till exempel Jordandalen eller rinner ned i palestinska byar från bosättningar. Genom att kontrollera vatten och andra naturresurser har Israel skapat en ohållbar situation både för människor och miljö på Västbanken och i Gaza.

Att leva under ockupation är...

Att lyda under en annan stats militärlagar

På ockuperad mark gäller olika lagar för israeler och palestinier. Jo, du läste rätt.

Israeliska medborgare, som alltså bor i illegala bosättningar på Västbanken, lyder under israelisk civil lagstiftning vilket ger dem omfattande skydd och rättigheter. Palestinier lyder under israelisk militärlag och döms i militärdomstolar – med ungefär 99 procent fällande domar. Ett system som känns igen från exempelvis Sydafrika under apartheid.

Det finns också en palestinsk lagstiftning som uppstod genom **Osloavtalet** i början av 1990-talet, då den palestinska myndigheten etablerades. Palestinska domstolar behandlar ärenden som rör civila mål och brott inom det palestinska samhället på Västbanken. Hamas har kontroll över ordningsmakten och offentliga institutioner i Gaza.

OSLO

ett palestinskt skällsord

Efter den första intifadan, det palestinska upproret som bröt ut 1987 och som du kan läsa mer om i den andra delen av den här skriften, inleddes en fredsprocess som ledde fram till undertecknandet av det s.k. **Osloavtalet** på Vita husets gräsmatta 1993 mellan **PLO** (Palestinian Liberation Organisation) ledd av **Yassir Arafat** och den israeliska regeringen ledd av premiärministern **Yitzhak Rabin**. Avtalet baserades på FN:s säkerhetsråds resolutioner 242 och 338 och angav att Israel under en femårsperiod skulle dra sig tillbaka från Västbanken och Gaza samtidigt som en palestinsk myndighet upprättades för begränsat självstyre.

Osloavtalet var ett stort genombrott i förhandlingarna då parterna för första gången var beredda att erkänna varandra. PLO erkände staten Israels rätt att existera inom internationellt accepterade gränser och Israel erkände PLO som legitim företrädare för det palestinska folket. Men avtalet tog inte upp de viktigaste frågorna: Jerusalems status, flyktingarnas rätt att återvända, hur bosättningarna skulle hanteras och hur en självständig, livskraftig palestinsk stat i praktiken skulle skapas. De frågorna skulle förhandlas senare. Ett typiskt sätt att skjuta problem framför sig och hoppas att det ska göra dem enklare att lösa –men tvärtom har de bara blivit mer svårlösta.

Osloöverenskommelsen gav inte heller den palestinska myndigheten verklig auktoritet ens över de områden som formellt skulle stå under dess kontroll. Varken gränser, säkerhet, valuta, skatte- och finanspolitik, naturresurser eller utrikespolitik kontrollerades av myndigheten. Den kunde inte besluta om medborgarskap och dess handel skulle antingen bedrivas med Israel eller genom israeliska hamnar. Men trots de här begränsningarna byggdes en palestinsk administration snabbt upp genom omfattande internationella biståndsinsatser. Parlaments- och presidentval hölls 1996 under internationell övervakning. Yassir Arafat valdes till president och hans parti Fatah fick makten i parlamentet.

Euforin över fredsavtalet byttes snabbt till besvikelse. Israel fortsatte i rask takt att bygga bosättningar både på Västbanken och i Östra Jerusalem och inget tycktes bli bättre för palestinerna = tvärtom. Högernationalister i Israel var också besvikna. 1994 mördades 29 palestinier och över 100 sårades när en israelisk högerextremist öppnade eld mot moskébesökare i Hebron. 1995 sköts Yitzhak Rabin till döds av en israelisk student. Därmed var även den vacklande fredsprocessen begraven.

Medan den palestinska myndigheten formellt har säkerhetsansvar i A-området på Västbanken, behåller Israel militär kontroll över hela det ockuperade området. Israeliska militärorder har företräde framför palestinsk lag. Den palestinska myndigheten ingriper inte när den israeliska armén invaderar palestinska orter och använder våld mot civila, inte ens inne i A-området. Det är ett av många exempel på hur även A-området fortfarande är precis lika ockuperat av Israel som tidigare, trots den palestinska myndighetens officiella kontroll.

Att leva under ockupation är...

Att vara rättslös

Att vara palestinier innebär att när som helst kunna väckas av att soldater bankar på dörren eller bryter sig in. Så gott som alla palestinier har någon i familjen som sitter eller har suttit i israeliska fängelser. De vanligaste anklagelserna är stenkastning mot den israeliska armén, politiskt engagemang eller förbindelse med militanta rörelser.

Israel har en lång historia av att använda frihetsberövanden för att förtrycka palestiniernas politiska organisering. Militär lagstiftning gör de flesta former av palestinsk politisk aktivitet kriminell och på den långa listan över förbjudna palestinska organisationer finns också studentföreningar och kulturella organisationer. I israeliska fängelser finns palestinska parlamentariker, lärare, studenter, aktivister, sociala och politiska ledare, journalister och kulturarbetare.

500-700

palestinska barn
frihetsberövas varje år.

Att palestinier som avtjänar straff eller väntar på rättegång hålls i fängelser eller häkten i Israel är ett brott mot internationell rätt, som förbjuder överföring av fångar från ockuperat territorium till den ockuperande staten.

Många fångar utsätts för fysisk och psykisk misshandel under både gripanden, förhör och fängelsevistelse. Erkännanden tvingas fram under hot, misshandel eller utpressning. Enligt människorättsorganisationen Public Committee Against Torture in Israel (PCATI) har det inkommit över tusen anmälningar mot säkerhetstjänsten om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling. Bara en av dessa anmälningar ledde till polisutredning och inget åtal har väckts. FN:s kommitté mot tortyr och människorättsorganisationer som Amnesty och B'Tselem har också kritiserat metoder som används under förhör och de förhållanden som råder i israeliska fängelser.

VADÅ PALESTINSKA MYNDIGHETEN?

'Alsultat Alwataniat Alfilastinia', den nationella palestinska myndigheten på arabiska, brukar förkortas **PA** efter den engelska översättningen Palestinian Authority, etablerades som del av Osloavtalet på 1990-talet. Avsikten var att myndigheten skulle utvecklas till en statsapparat men eftersom ockupationen fortsätter, är det demokratiska systemet i Palestina mer eller mindre lamslaget. PA har blivit en slags underleverantör åt ockupationsmakten och tvingats ta över ansvarsområden som ska vara ockupantens, det vill säga Israels, utan att ha någon verklig autonomi. Myndigheten kritiseras både av det palestinska civilsamhället och biståndsgivare för att inte respektera mänskliga rättigheter och inte alltid fördela sin budget på ett sätt som kommer majoriteten av befolkningen till godo. Reformen har genomförts på senare år men många palestinier saknar förtroende för det politiska ledarskapet. PA är samtidigt den största arbetsgivaren på Västbanken, vilket gör det svårt att öppet kritisera myndigheten.

PA:s så kallade 'säkerhetssamordning' med Israel var en del av Osloöverenskommelsen, där makten successivt skulle överföras till PA på villkor att myndigheten bevisat för Israel och det internationella samfundet att den hade förmåga att upprätthålla stabilitet. Kritiker menar att PA:s säkerhetsstyrkor prioriterar att förhindra palestinska angrepp mot israeliska mål och undertrycka politisk opposition snarare än att skydda sin egen befolkning.

Nationellt parlamentsval hölls senast 2006. Då vann **Hamas** (islamiska motståndsrörelsen på arabiska) valet, vilket av de flesta analytiker sågs som en protest mot **Fatah** och den kollapsade fredsprocessen. Det palestinska valsystemet med separata valkretsar gjorde att Hamas, trots en relativt liten majoritet i röster, fick stor majoritet i parlamentet. Det ledde till en bojkott från västvärlden, eftersom Hamas står på bl.a. EU:s lista över organisationer som är involverade i terrorishandlingar. Det ledde också till interna stridigheter mellan Fatah och Hamas. Året därpå tog Hamas kontroll över Gaza. Den palestinska inrikespolitiken har sedan dess präglats av splittring och maktstrider. Flera försök till samlingsregeringar har brutit samman. Lokalval genomfördes senast 2017 men bara på Västbanken, exklusive Östra Jerusalem.

Administrativt förvar

Under så kallat administrativt förvar hålls palestinier frihetsberövade utan att underrättas om vilka brott de anklagas för och utan rättegång. Fångarna kan nekas tillgång till juridisk representation i 60 dagar efter att de arresterats. Administrativa arresteringsorder gäller i sex månader men kan förnyas ett obegränsat antal gånger.

Internationell rätt tillåter användning av administrativ internering i nödsituationer. Israel använder det systematiskt och som en bestraffande åtgärd. FN:s kommitté mot tortyr, FN:s kommitté för mänskliga rättigheter och flera människorättsorganisationer har uppmanat Israel att sluta tillämpa administrativt förvar.

Barn i fängelse

Med hjälp av militärlagar kan palestinier arresteras och dömas till fängelse från tolv års ålder. Varje år frihetsberövas 500-700 palestinska barn. Den vanligaste anklagelsen är stenkastning, som kan leda till mångåriga fängelsestraff.

Fängslade barn och deras advokater vittnar om att barnen förhöras utan en förälder eller ett juridiskt ombud närvarande, tvingas erkänna brott, utsätts för omänsklig och förnedrande behandling under fängelsetiden och nekas hälsovård och utbildning. Allt detta är givetvis förbjudet enligt FN:s Barnkonvention, som Israel har ratificerat.

Att leva under ockupation är...

Att utsättas för kollektiv bestraffning

Användningen av kollektiv bestraffning eller kollektiva påföljder för handlingar som begås av individer är förbjudet i internationell rätt. Det råder ingen tvekan om att Israel rutinemässigt tillämpar kollektiv bestraffning på en mängd olika sätt. Militärinvasioner i städer och byar, attacker mot fredliga demonstrationer och de omfattande rörelserestriktionerna är några exempel på åtgärder som drabbar befolkningen i stort. Husrivningar är ett annat, då en individs påstådda

BROTT: STUDENT

Den 29 augusti 2019 greps journaliststudenten **Mais Abu Ghosh** i sitt hem i flyktinglägret i **Qalandia** under en av den israeliska arméns gryningsrader. Hon försågs med ögonbindel och handfängsel och kroppsvisiterades senare, vilket hon protesterade mot och då hotades med bland annat våldtäkt.

Mais Abu Gosh förhördes i 30 dagar, och under de första 25 dagarna förbjöds hon att träffa en advokat. Hon har vittnat om att hon genom hela förhørsperioden utsattes för omänsklig behandling och tortyr. Hon förhördes dagar i sträck, förvägrades sömn, hotades med att familjens bostad skulle rivas och att familjemedlemmar skulle råka illa ut. Hon sattes i stresspositioner som '**bananpositionen**' då hon tvingades sitta på en pall med ryggen böjd bakåt medan en förhørsledare höll hennes huvud för att maximera trycket på bukmusklerna. Hon tvingades också att sitta på huk utan att luta sig mot en vägg tills hon förlorade medvetandet och föll till golvet, då hon tvingades tillbaka i samma position. När förhørsperioden var över lämnade den militära åklagaren en lista med anklagelser, bland annat att Mais deltagit i studentaktiviteter mot ockupationen.

Vid en av förhandlingarna, som hölls utan advokat närvarande, berättade Mais för militärdomaren om den tortyr hon fått utstå. Hennes uttalande raderades från förhandlingsprotokollet och Mais kvarhållande förlängdes. Rättegången varade i över åtta månader, innan Mais dömdes till 16 månaders fängelse och böter.

I maj 2021 dömdes tre andra studenter, **Ruba Assi**, **Shatha Al-Taweel** och **Layan Kayed**, till fängelse i 21, 14 respektive 16 månader för att ha deltagit i aktiviteter på samma universitet som Mais. Birzeit utanför Ramallah.

gärningar leder till att dennes hem jämnas med marken. Israel förstör också skolor, lekplatser, hälsokliniker och solcellsanläggningar som i många fall har byggts med hjälp av bistånd från Sverige och andra givarländer, utan att det får några konsekvenser. Blockaden mot Gaza är ett särskilt långvarigt kollektivt straff, som skapat en akut humanitär kris för hela befolkningen.

Att leva under ockupation är...

Att inte kunna besöka sin huvudstad

**Palestinier
tillåts inte
rösta i de is-
raeliska na-
tionella va-
len.**

Jerusalem (*Al-Quds* på arabiska) är en helig stad för både muslimer, kristna och judar. Palestinier betraktar Östra Jerusalem som sin huvudstad men för de flesta palestinier är det lättare att åka till grannlandet Jordanien än till huvudstaden, trots att den bara är några mil bort.

Israel utropade 1950 Jerusalem som sin huvudstad. Majoriteten av det internationella samfundet anser dock att Tel Aviv är Israels huvudstad. 1967 annekterade Israel Östra Jerusalem och omgivande byar till Jerusalems kommun. Annekteringen bryter mot internationell rätt.

Eftersom muren byggts i och runt Östra Jerusalem, håller staden på att skäras av från resten av Västbanken. I vissa områden går muren rakt igenom den palestinska bebyggelsen så att familjer och grannar hamnat på varsin sida.

Palestinier på Västbanken, inklusive Östra Jerusalem, är statslösa men har jordanska resehandlingar eftersom området innan 1967 kontrollerades av Jordanien. Efter Israels annektering av Östra Jerusalem utfärdades israeliska uppehållstillstånd för de palestinier som bodde i staden. Dessa uppehållstillstånd kan dras in av israeliska myndigheter.

Människorättsorganisationer har länge larmat om att det pågår en medveten strategi att rensa ut palestinier från Östra Jerusalem. Metoderna varierar, men den vanligaste metoden, som satts i system i Jerusalem precis som i hela det ockuperade området, är att förvägra palestinier bygglov eller underkänna palestiniers ägande av sina hem och vråka dem. En annan strategi är att systematiskt diskriminera den palestinska befolkningen. Jerusalems palestinier betalar samma

kommunala skatter som den israeliska befolkningen men får bara ut en bråkdel av servicen från kommunen när det gäller renhållning, utbildning och infrastruktur. Trots att palestinierna utgör en tredjedel av befolkningen i Jerusalem investeras mindre än tio procent av budgeten i stadens östra delar. Palestinierna tillåts inte rösta i de israeliska nationella valen, bara i kommunfullmäktigevalen.

HEBRON

Hebron, eller **Al Khalil** på arabiska, är den näst största staden på Västbanken och den enda palestinska staden där ungefär 800 israeliska bosättare har tagit över stadskärnan. Bara sedan 1997 då Hebron delades in i två områden, H1 och H2, har nästan halva den palestinska befolkningen lämnat staden.

H1 styrs av den palestinska myndigheten, PA, och H2 kontrolleras av Israel. De ungefär 40 000 palestinier som bor i H2 lyder under israeliska militärlagar och

lever som fångar i sina egna hem. De trakasseras av bosättare som kastar sten, sopor, urin och glasflaskor, misshandlar, förstör bostäder och ägodelar eller tar över dem för eget bruk. Omkring 2000 israeliska soldater skyddar bosättarna och i staden finns ett tjugotal militära vägsprårrar som begränsar palestiniers rörelsetrihet. Gamla stan, som tidigare var en av de viktigaste handelsplatserna på Västbanken, har förvandlats till en övergiven spökstad. Fattigdomen och arbetslösheten är utbredd.

Issa Amro, människorättsaktivist i Hebron, lever med ständiga trakasserier, dödshot och misshandel från bosättare och soldater och den israeliska armén har frihetsberövat honom mer än 20 gånger. Den palestinska myndigheten har också attackerat Issa, och bland annat anklagat honom för att ha stört den allmänna ordningen då han kritiserat myndigheten. Ändå vägrar han ge upp:

”Min politiska aktivism började på universitetet, när den israeliska armén stängde campus och förklarade att det var ett stängt militärområde. Jag minns att jag gick hem och grät, det var som om hela min framtid krossades. Men

vi studenter organiserade oss, lyckades fortsätta vår utbildning och jag tog examen som elingenjör. Senare bildade vi **Youth Against Settlements**, YAS, som dokumenterar bosättarnas och soldaternas våld, och ger praktisk hjälp till de palestinska familjer som bor kvar i H2, trots att de i vissa fall behöver passera tre vägspärrar för att ta sig hem.”

YAS är numera en av de viktigaste källorna till omvärldens kunskap om vardagen för den palestinska befolkningen i Hebron.

För sitt arbete har Issa erkänts av EU och FN som människorättsförsvarare.

Att leva i världens största utomhusfängelse

Gaza är en smal kustremsa utmed Medelhavet där drygt 2 miljoner palestinier bor. Majoriteten av dem är ättlingar till flyktingar från andra delar av det historiska Palestina. Det är ett av världens mest tätbefolkade områden.

I samband med sexdagarskriget 1967 ockuperades Gaza av Israel, som byggde bosättningar där precis som i det övriga ockuperade palestinska området.

2005 utrymde Israel, under stort medieuppbåd, sina 23 bosättningar i Gaza. Sammanlagt 7 600 bosättare fick nya hem i Israel eller i bosättningar på Västbanken. De militära förband som hade haft i uppgift att beskydda bosättarna lämnade också Gaza. Sedan dess har Israel hävdad att man inte längre ockuperar Gaza.

Det låter ju bra.

70%

av de unga i Gaza
är arbetslösa.

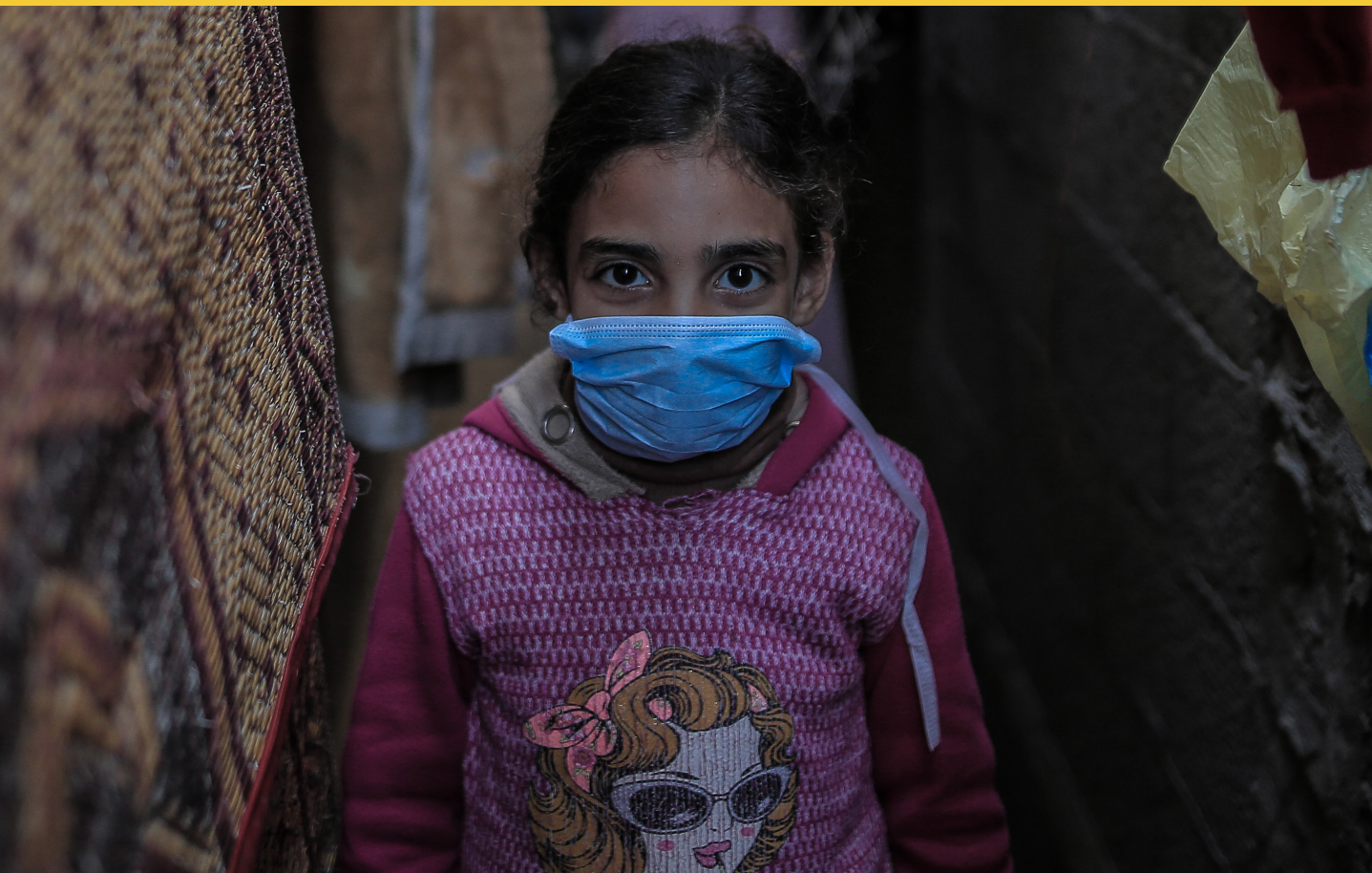
Problemet är att Israel har fortsatt kontrollera lufterummet, kusten, havet och gränsövergångar (förutom vid gränsen till Egypten), valuta, in- och utförsel av människor och varor – och försatt befolkningen under blockad sedan Hamas övertog makten i Gaza 2007. Sammantaget har det inneburit en ekonomisk och humanitär katastrof för Gaza. Blockaden är dessutom helt kontraproduktiv eftersom inget tyder på att den har försvagat Hamas eller andra militanta grupper.

Den israeliska armén har också fortsatt genomföra militära operationer i och mot Gaza, varav flera förödande anfällskrig (2008, 2012, 2014 och 2021), som sammanlagt dödat många tusentals civila, skadat tiotusentals och gjort ännu fler hemlösa och traumatiserade. Människorättsorganisationer har dokumenterat omfattande folkrättsbrott under krigen, som skapat enorm förödelse och lagt stora delar av Gazas infrastruktur i ruiner, däribland vatten- och avloppsreningsverk, vilket tillsammans med blockaden lett till att Gazas dricksvatten idag är otjänligt. Befolkningen i Gaza har, till skillnad från palestinier på Västbanken, tillgång till havet men det är inget rent hav då orenat avloppsvatten pumpas ut i det varje dag.

“Vårt samhälle har kastats 60 år tillbaka i tiden, och allt framtidshopp har försvunnit. Den unga generationen har ingen chans att få jobb trots att många har bra utbildning. Gaza har fem stora universitet och flera högskolor som spottar ut nya studenter till en helt död arbetsmarknad.”

ISSAM YOUNIS

Direktör för människorättsorganisationen Al Mezan i Gaza

Israels import- och exportrestriktioner fortsätter att hindra återuppbyggnad och ekonomisk återhämtning i Gaza. Minst 80 procent av befolkningen är beroende av humanitärt stöd och situationen blir alltmer akut. Arbetslösheten i Gaza är 53 procent, bland unga nästan 70 procent.

Kort sagt en humanitär och ekologisk kris, som fick FN att 2012 förutspå att det 2020 skulle vara omöjligt att leva i Gaza.

De äldsta barnen i Gaza har upplevt fyra krig.

**“Man kan inte vara
emot rasism, förespråka
jämställdhet och kvinnors
rättigheter, fördöma
korrupta och kränkande
regimer och andra
orättvisor, men ignorera
förtrycket av palestinierna.
Det går inte ihop. Man kan
inte välja vems mänskliga
rättigheter som är viktigare
än andras.”**

BLACK LIVES MATTER

Att leva i kronisk humanitär kris

Enligt internationell rätt har Israel som ockupationsmakt ansvar för att palestiniernas grundläggande behov tillgodoses och att deras mänskliga rättigheter respekteras. Men under alla år som ockupationen har pågått har de israeliska myndigheterna inte bara struntat i sina skyldigheter, de har också hindrat palestinierna från att själva kunna tillgodose sina behov av samhällsservice och trygga sina rättigheter. Den palestinska ekonomin är helt underställd den israeliska och palestinierna blir alltmer beroende av internationellt bistånd eftersom deras försörjningsmöjligheter förstörs genom ockupationen.

En långvarig humanitär kris pågår i Palestina, orsakad av Israels ockupation, blockaden mot Gaza, fortsatta interna palestinska politiska splittringar och återkommande angrepp från den israeliska militären.

FN-organet OCHA beräknar att 1,5 miljoner palestinier lever under fattigdomsgränsen. Av dessa är 1,2 miljoner särskilt utsatta, däribland kvinnor, barn, äldre, personer med funktionsnedsättning och personer med fysisk eller psykisk sjukdom, som utan tillräckligt humanitärt stöd löper hög risk att dö eller att deras hälsotillstånd allvarligt försämras. Två tredjedelar av de palestinier som lever under fattigdomsgränsen bor i Gaza och en tredjedel på Västbanken.

Minst 450 000 palestinier har bristfälligt boende. 80 procent av dem lever i Gaza.

1,6 miljoner palestinier är utsatta för allvarliga folkhälsorisker, däribland ökad fattigdom och utbrott av vattenburna sjukdomar, genom att de saknar tillgång till rent vatten och avfallshantering.

Minst 550 000 palestinska barn är utsatta för trauma och våld som påverkar deras psykiska hälsa.

Minst 500 000 palestinska skolelever är utsatta för risker som hotar deras rätt till utbildning, bland annat militära attacker mot skolor, rivning av skolbyggnader, rörelsehinder, otillräcklig skolinfrastruktur och fattigdom. I Gaza förvärras situationen ytterligare genom kontinuerliga strömavbrott, överfulla skolor och begränsat antal undervisningstimmar i syfte att möjliggöra för fler att gå i skolan.

FRAMTID OCH MOTSTÅND

Israels ockupation och brott mot internationell rätt pågår oförtrutet. Blockaden av Gaza fortsätter, liksom bombanfallen som innebär oerhörda materiella och mänskliga skador. Muren på Västbanken, som för länge sedan fördömts av det internationella samfundet, fortsätter att byggas. Bosättningarna på ockuperad mark – även de fördömda av omvärlden – växer obehindrat. Stölden av palestinsk mark fortsätter och allt fler palestinier fördrivs från sina hem.

I den andra delen av den här skriften kan du läsa om vad palestinier gör för att protestera mot ockupationen, och hur de får stöd av både israeliska aktivister och av människor runtom i världen. För trots mörkret – det finns hopp!

PALESTINAGRUPPERNA

Palestinagrupperna i Sverige (PGS) är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden solidaritetsorganisation som tar ställning för det palestinska folkets rättigheter och en rättvis fred. Allt PGS arbete utgår från internationell rätt, FN-resolutioner och mänskliga rättigheter.

Palestinagrupperna bedriver informations- och påverkansarbete i Sverige och stödjer genom insamling och projektstöd från Sida/ ForumCiv lokala organisationer på Västbanken, i Gaza och i palestinska flyktingläger i Libanon.

Vilka är egentligen bosättare?

Vad är FN:s delningsplan?

Vad betyder Nakba? Gröna linjen?

Vad innebär ockupation?

I den här skriften reder vi ut begreppen kring en av de mest laddade konflikterna i världen och förklarar varför vi helst inte kallar det som pågår i Palestina och Israel för en konflikt. Vi ser tillbaka i historien, skärsådar dagens situation och blickar framåt mot en bättre framtid.

**PALESTINAGRUPPERNA
I SVERIGE**